

ולמה, על זה אמר לעיני כל ישראל צראשית, פתח
צצית שהוא לשון צרכה, כדאיתא החס צמדרש
(סימן י"ד), וצמח דפתח סיים צצרכה:

בזמן וצליה שירה עמי. והעמס כתבו המפורשים
מפני שעוסק צתורה שנקראת תורת חסד צלילה
שהוא זמן שליטת מדת הדין, על כן מודד לו
ה' כמדתו להמתיק תוקפא דדינא צחסד אל
כל היום (שם נ"ג ג). וכבר דקדקו חז"ל (צ"ר
פ"ג ע"ו) אהא דכתיב צראשית צרא חלקים,
ולכלן (צראשית צ ד) ציוס עשות ה' חלקים.
ופירש צחלה עלה צמחשצב לצרוא צמדת הדין,
רחא שאינו מתקיים, עמד ושיתף מדת הרחמים
והקדימו כו'. ולדרכינו נאמר דכדי פירושו אשר
עשה משם לעיני כל ישראל, לפתוח עיניהם
לעסוק צתורה צלילה נרמז צס"ת, על כן אם כי
צראשית צרא חלקים צמדת הדין, עם כל זה ציוס
עשות ה' חלקים, כלומר ציוס ילוח ה' חסדו
להמתיקו להשתתף עם מדת הדין, והקדים מדת
הרחמים כו':

או יאמר על פי מה שפירשו הראצ"ע ומכר"י
אצרבנאל לכל יד החזקה זו קריעת
י"ס. ואיתא צמדרש כי שר של מלרים טען אני
קשים ממך, וא"ל משה ישראל עלה צמחשצב
תחלה, שנאמר צראשית צשציל ישראל שנקראו
ראשית צרא וגו'. ח"ש לכל היד החזקה קריעת
יס סוף, אשר עשה משה לעיני כל ישראל,
והעמס צראשית צרא חלקים צשציל ישראל
שנקראים ראשית, והם קשישים מהים:

יד או יאמר על דרך זה, למה דאיתא צמדרש
תצריע (ויק"ר פ"ד א') אהא
דכתיב (תהלים קל"ה) אחור וקדם לרמני, לא
זכה אומרים לו יחוש קדמון, זכה אומרים לו
אחא קדמת לכל מעשה צראשית. ח"ש (דברים לד
יב) לכל המורא הגדול היראה הגדולה, אשר עשה
משה לעיני כל ישראל, (צראשית א א) צראשית,
כלומר הם צצחינת ראשית הקודם לכל:

או יאמר כי למעלה כתיב (דברים לג א) אחא
הצרכה, הרי חסד דצרי צצרכה.

בז מנהג מחלכ"ה היה לומר צהקפה הז' לדוד
מזמור לה' הארץ ומלואה (תהלים כד
א), כי יש צו מלכות, וכן אנו נוהגין אחריו.
ואוסיף תצלין כנותן עמס לשצח לחזור צשיעה
אחרונה הנאמר צראשונה צליל ראש השנה,
והענין נ"ל צזה על פי המצואר צציונה לעמים
דרוש י"ז ענין שמיני עלרת, דכתיב (משלי ד
יג) החזק צמוסר אל תרף, אמר שאחר שתחזיק
צמוסר ותקנהו, לא תהיה קנין לשעה, כי אם
קנין עולם שתחזק צו ואל תרף ממנו, ולזה ה'

מדת אמת, סלה קיים לעד, ונכון הדבר לומר זה המזמור בראשונה, והיום באחרונה, כאמור:

יז **בחרדים** לך ידיד נפשינו כל מאויינו, הן נכסף נכספנו ^{אוצר החכמה} לשרת פניך אדון הכל. על דרך שאנו מגלים דעתנו [בערב ראש השנה] שרלוינו ומאוינו לעשות את רצון בוראינו לעצדו עצודה שלימה צמחשצה דיצור ומעשה כו', לעשות נחת רוח לפניך דוקא שלי שום פנויה כלל כו'. ח"ש לך ידיד נפשינו כל מאוינו ה"ן צצחינת אותיות הן, שכן נפרדות ואין להם זיווג, [כידוע מדברי האלשי"ך על הפסוק (צמדבר כג ט) הן עם לצדד ישכון, עיין שם]. באופן זה נכסף נכספנו לשרת פניך דייקא, שלי שום שותף וחונף לפניך לא יבא, כי מה לנו לחשוב מחשבה זרה להתפאר ולהתנאות בפני זולתך, הלא אתה אדון הכל, כלומר וממך הכל ולא מצלעדיך, והבן:

יח **אנא** ה' וכו' ענינו ציוס קראינו. ציוס למה לי, הנה די לומר ענינו בקראינו. וי"ל על דרך שפירשתי בסליחות (ליום א') גנון נא גזעו צעקתם צעוד ליל, כי נודע הגלות נדמה ללילה והגאולה ליום, כדאיתא פרק קמא דצ"ק ומדרש בראשית, הנה שאמר אם שיש לנו לזעק אל המלך צשציל עצמינו ונערינו, עם כל זה עיקר זעקתנו צשציל שארכו זמן הגלות, ועוד לא האיר הצקר של הגאולה. ח"ש צעקתם צעוד ליל, צשציל שעוד לי"ל ולא יום. ח"ש כאן אנא ה' הושיעה נא אנא ה' וכו', ולא למענינו אנו מצקשים, כי אם אנא ה' ענינו ציוס קראינו, כלומר שכל קראינו אליו צשציל שיאיר היום שהיא הגאולה, והנה ה' לנו אור עולם, הן יהי רצון:

יט **ישמח** משה וגו'. כי כבר אמרו חז"ל (עירובין י"ח ע"ג) אומרין מקלת שצחו של אדם בפניו וכלו שלא בפניו. והנה צמשה מלינו שנאמר בתורה (צמדבר יז ז) לא כן עצדי משה בכל ציתי נאמן הוא, ואלה הדברים נאמרו לו והוא כחצן בתורה, אין זה כי אם מכח ענותנותו יתירא דהוה ציה, כדכתיב (שם

יח' צא לעורר לצנינו לזה ולזה לשמוע קול שופר בראש השנה לשו צתשוצה עד יום העשור לכפר על כל עונותינו, ולפרסם הנלחון דדין נלח, לזה ליעול ד' מיינים שצלולצ, ואחר כלות הכל לזה ואמר (צמדבר כט לה) ציוס השמיני עזרת תהיה לכם. כלומר היום הזה נתייסד לעצור ולעכצ השלימות אשר קניתם צימים הקדושים האלו, ולהתמיד צו לצל תשובו לאשר היה צימי קדם, עיין מ"ש צזה מחלה"ה צספר ישמה משה פרשת אמור. וצספר ייעצ לצ פרשת נלצים כחצנו צזה רמז על הפרשויות של משנה תורה, כאלו המוכיח אמר (דברים א ח) אלה הדבר"ם דברי תוכחה, ואחחנ"ן עק"צ צסוף שנה, רא"ה שופע"ם כי יש חלקים שופעים, אז חל"א ממאסר הסע"א, חצ"א אל מחנה הקדושה, ועל זה אמר (שם כט ט) חתם נלצ"ם היום כולכם לפני ה' חלקיכם, חצל העיקר ויל"ך אחר שילך האדם לעולמו הזה ולדרכו, אז האזינו ושמעו יראת ה' אלמדכם, חאת הצרכה כלומר זאת עיקר הצרכה. כמו שפירש הר"מ אלשי"ך חת הצרכה הוא אשר חשמעון אל מנחת י' חלקיכם (שם יח כז), עיין שם. חה שאנו חחרים ואומרים צסוף הקפות לה' הארץ ומלואה תצל ויושצי צה, כלומר אפילו צזמן שעוסקין צישוצו של עולם, עם כל זה הלצ לשמים. ועל זה אמר מי יעלה צהר כו' ומי יקום וגו', שמעתי פירוש צשם רציו הקדוש מהר"מ זלה"ה מרימוצ שאמר מי ומי יעלה צהר ה', חצל העיקר מי זה האיש אשר יקום צמקום קדשו, ולא יפול ממעלתו שעלה צהר ה', לזה לריך שיהיה נקי כפים צמעשה, וצר לצ צמחשצה זכה, אשר לא נשא לשוא נפשו כי מה שאינו דצר המתקיים נקרא שוא, כי אם שיהיה עצודתו צחמת, כמו שנאמר (משלי יז יע) שפת חמת חכן לעד, עד כאן דצריו הק'. ועל זה אמר ישא צרכה מאת ה', כמו שפירשתי חאת הצרכה, ולדקה מחלקי ישעו כי ילא לו לישע לקום צמעמדו ומלצו, כמו שאמר (יומא ל"ח ע"ג) הצא לעהר מסייעין אותו. ח"ש זה דור דורשיו אותן שכן מצקשין פניך, יעקב זרע יעקב